

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 79084-09-24 כהן ואח' נ' ח.י.מ. ביתן בע"מ

מספר בקשה: 5

לפני כבוד השופט יחזקאל אליהו

מבקשים/תובעים/נתבעים
שכנגד
1. ישראל כהן ו-8 אח' ע"י ב"כ עוה"ד סימון סיטון ו/או אסתר נצר

נגד

משיבה/נתבעת/תובעת שכנגד
ח.י.מ. ביתן בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד אלעד גריינר ו/או אור גבאי

החלטה

1

2

הצדדים, הבקשה וטענות הצדדים

1. לפניי בקשת המבקשים מיום 25.6.25, לפיה מתבקש בית המשפט להורות על הגשת תצהיר עדות ראשית של תובע 1 מר ישראל כהן (להלן: "תובע 1") וכן ליתן קדימות דיונית, ולהורות על שמיעת עדותו במועד קרוב ככל שניתן בהיוועדות חזותית, בקשה מס' 5.

6

2. ביום 30.9.24 הגישו התובעים כנגד הנתבעת – ח.י.מ. ביתן בע"מ, חברת יזום וקבלנות אשר הייתה אחראית לבניין הדירות בפרויקט ולמכירתן, תביעה כספית ע"ס 7,348,500 ₪ בגין איחור במסירת הדירות לתובעים, ליקויי בנייה ועגמת נפש וסבל. התובעים הם בעלי הזכויות במקרקעין אשר על פי הנטען התקשרו ביניהם בהסכם שיתוף מתוך כוונה להקים ולבנות במקרקעין במשותף את הפרויקט להקמת בניין מגורים באמצעות הנתבעת.

12

3. כתב הגנה מטעם הנתבעת הוגש ביום 24.4.25, וביום 27.4.25 הגישה הנתבעת כנגד התובעים תביעה שכנגד ע"ס 2,442,552 ₪. כתב הגנה מטעם התובעים/הנתבעים בתביעה שכנגד טרם הוגש וזה עתיד להיות מוגש ביום 7.8.25 וזאת בהתאם להחלטה מיום 7.7.25.

16

4. כאמור לעיל ביום 25.6.25 הוגשה בקשה זו לגביית עדות מוקדמת. על פי הנטען בבקשה :

1. **מר ישראל כהן**, הוא אחד מחברי קבוצת רכישה אשר רכשה קרקע לצורך הקמת פרויקט מגורים ולשם כך התקשר עם הנתבעת חברת ח.י.מ. ביתן בע"מ בהסכם להקמת הבניין (להלן: "תובע 1 ו/או מר כהן", "חברי הקבוצה", "ההסכם" בהתאמה).

2. מר ישראל הינו חולה אונקולוגי, התגלה אצלו סרטן בבלב במצב קשה, והוא מצוי בטיפולים רפואיים תכופים ומתישים, אשר מקשים מאוד על תפקודו היומיומי, לרבות הגעה פיזית לבית המשפט (ואם בכלל!).

*** מצ"ב כנספת 1 אסמכתא רפואית המעידה על מצבו הרפואי של מר ישראל.

18

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 79084-09-24 כהן ואח' נ' ח.י.מ. ביתן בע"מ

3. כפי שיוסבר להלן - עדותו של מר ישראל כהן ממקור ראשון חשובה והכרחית לצורך הכרעה

של בית משפט נכבד זה במחלוקת שבכתב התביעה. מר כהן נשא, מרצונו, בנטל ניהול כבד להצלחת הפרויקט, תוך תחושת אחריות כבדה לגורל שאר חברי הקבוצה. מר כהן הינו דמות דומיננטית בגיבוש חברי הקבוצה, בהתקשרות עם הנתבעת, במינוי מומחים ויועצים לפרויקט.

4. מר כהן בעצמו חווה קשיים רבים כתוצאה מההתנהלות הכושלת של הנתבעת – כל אלו יצרו אצלו עומס, נפשי, כלכלי ובריאותי. התנהלותה העוינת והמתנערת של הנתבעת ליוותה את מר כהן לכל אורך הפרויקט וגררה אותו לתחושות לחצים כבדים.

5. נכון ליום כתיבת בקשה זו מר כהן [עדיין] יכול להעיד - מתוך ידיעה אישית, צלולה, רהוטה, ומזיכרון וסיפורים אישיים שלי ושל חברי הקבוצה, בנוגע לאותן העובדות בתיק ושל הנזקים שנגרמו לו ולשאר חברי הקבוצה, אשר הן הבסיס להבנה ולהכרעה בתיק דנן, יש חשיבות מיוחדת להקדמת מועד החקירה של מר ישראל כמפורט בבקשה זו.

6. בימים האחרונים חלה החמרה משמעותית במצבו הרפואי של מר כהן. לנוכח הידרדרות זו, קיים חשש ממשי כי לא יוכל להשתתף בדיון הקרוב – ואף לא באף דיון שייקבע בעתיד. לפיכך, מתבקש בית המשפט לקיים בדחיפות דיון נפרד ומיידי לצורך שמיעת עדותו, שכן עיכוב נוסף עלול להוביל לכך שעדותו של מר כהן לא תישמע כלל. בנסיבות אלו, קיימת חשיבות מיוחדת להיעתר לבקשה זו לאלתר.

7. עדותו של מר כהן חיונית להוכחת התביעה ומחזיקה משקל ראייתי רב. ולנוכח מצבו הבריאותי האנוש מתבקש בית המשפט להורות על שמיעת עדותו בהקדם, על מנת לאפשר לבית המשפט להתרשם באופן בלתי אמצעי מאמינות העדות, משקלה, ערכה הראייתי ומשמעותה להכרעה בהליך, שכן עוד במעמד עדות מוקדמת זו, ניתן יהיה לברר עובדות מהותיות ומשמעותיות להמשך הדיונים.

8. ראה לעניין זה סעיף 53 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 שכתרתו "משקלה של עדות" קובע לאמור: "ערכה של עדות שבעל-פה ומהימנותם של עדים הם ענין של בית המשפט להחליט בו על פי התנהגותם של העדים, נסיבות הענין ואותות האמת המתגלים במשך המשפט."

9. העדות בעל-פה של מר כהן היא עדות מפתח, שכן בידיו הידע הנרחב על עובדות התיק. על כן, יש צורך הכרחי ואמיתי, בעדותו המוקדמת של מר כהן, לשם יעול ההליך המשפטי דנא.

10. עוד מבוקש מכב' בית המשפט לאשר הגשת תצהיר מטעם תובע 1, מר ישראל כהן, שכן עדותו ותצהירו של מר כהן הם המהווים חלק מהראיות המרכזיות בתיק דנן.

11. לאור כל הנסיבות המתוארות לעיל, ועקב מצבו הרפואי של מר כהן, מבוקש, לפני משורת הדין, מבית המשפט הנכבד להורות על שמיעת עדותו של מר כהן בהקדם ובהיוועדות חזותית בצל המלחמה בימים אלה.

1

12. מובהר כי הבקשה מוגשת בתום לב ומתוך רצון לאפשר לתובע המרכזי להעיד בהליך זה, על אף המגבלות הבריאותיות. בנוסף לכך, יודגש כי הואיל והבקשה מוגשת בשלב מוקדם של ההליך, אין בה כדי להפלות בין הצדדים או לפגוע בזכויות הנתבעת לחקירה ולקיום דיון הוגן.

2

3

5. ביום 9.7.25 הוגשה תגובת הנתבעת ולפיה דין הבקשה להידחות שכן מדובר בבקשה חסרת

בסיס, שנועדה לפגוע בזכויות הדיוניות של הנתבעת. על פי הנטען בתגובה, לא מתקיימות נסיבות

5

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 79084-09-24 כהן ואח' נ' ח.י.מ. ביתן בע"מ

חריגות המצדיקות סטייה מדרך המלך לסדר ניהול ההליך, הקבועה בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 ובפרט מדרך המלך של שמיעת עדויות באופן פרונטלי בין כותלי בית המשפט ולא בכדי לא הביאו המבקשים ולו אסמכתא משפטית אחת שתתמוך בבקשה (!). היעדרות לבקשה בשלב כה מוקדם, טרם הגשת כתב הגנה שכנגד וטרם התקיימותם של הליכי גילוי מסמכים בין הצדדים, תהווה חריגה מסדרי הדין הקבועים בתקנות סד"א ותפגע באופן מהותי בזכויותיה הדיוניות של המשיבה, שכן, בין היתר, המשיבה תיאלץ לחקור את מר כהן מבלי שיש בידיה את מלוא המידע והמסמכים הנדרשים.

6. הנימוק היחיד שניתן לבקשה הינו מצבו הרפואי של מר כהן ובאשר לזה במסגרת הבקשה ותצהירו של מר כהן, נטען כי מר כהן גילה לאחרונה (כביכול) שהוא חולה בסרטן (סעיף 5 לתצהירו), אולם מהמסמכים הרפואיים שצורפו כנספח "1" לבקשה עולה, כי המבקשים ניסו לזרות חול בעיני בית המשפט הנכבד ולמעשה, מר כהן אובחן עם המחלה כבר בחודש יולי 2022, לאחר המועד שלפי הנטען בכתב התביעה נמסרו הדירות למבקשים (ביום 2.2.22) ומאז מטופל באופן רציף, לרבות טיפולים שונים לאורך השנים. למרות שמצבו הרפואי של מר כהן היה ידוע למבקשים לפני מספר שנים וכך גם עילת התביעה הנטענת והמוכחשת הם הגישו תביעתם רק בספטמבר 2024, למעלה משנתיים לאחר גילוי המחלה והתגבשות עילת התביעה, ללא כל הסבר לשיהוי המשמעותי מצדם. כך גם עתרו המבקשים בבקשה להארכת מועד להגשת כתב הגנה בתביעה שכנגד וזה יוגש ביום 7.8.25. משכך טוענת המשיבה כי ככל שהמבקשים היו סבורים באמת ובתמים כי ישנה דחיפות אמיתית היו מגישים את התביעה עד בשנת 2022 ולא היו מבקשים לדחות את הגשת כתב ההגנה שכנגד אלא פועלים להגישו מוקדם ככל הניתן.

7. באשר לטענת המבקשים כי עדותו של מר כהן נחוצה להוכחת טענותיהם, "חשובה והכרחית לצורך הכרעה" בתובענה, ו"מחזיקה משקל ראייתי רב" - טענה המשיבה:

אולם, מדובר בטענה שנטענה בכלליות ובסתמיות מבלי שניתן כל הסבר לכך בבקשה. למעשה, בנוסף למר כהן ישנם עוד 8 תובעים נוספים היכולים להעיד על אותן עובדות שעליהן מבקש מר כהן להעיד. לא הובהר בבקשה מדוע דווקא עדותו של מר כהן היא הכרחית וחיונית להוכחת התביעה ומדוע לא ניתן להסתפק בעדויותיהם של התובעים האחרים. אין בבקשה גם כל הבחנה עניינית בין מר כהן לבין יתר התובעים, ולא הוסבר מדוע עדותו היא "עדות מפתח".

זאת ועוד, במסגרת הבקשה נטען כי מר כהן יכול להעיד בדבר סיפורים אישיים שלו "ושל חברי הקבוצה". כמובן, שעדות מר כהן על סיפורים של חברי הקבוצה מהווה עדות שמיעה וכי על יתר חברי הקבוצה להעיד בעצמם באופן אישי וממקור ראשון ולא באמצעות מר כהן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 79084-09-24 כהן ואח' נ' ח.י.מ. ביתן בע"מ

8. עוד טענה המשיבה כי "התנהלות המבקשים מעוררת תהיות באשר לתוס הלב שבבקשה, ומעלה חשש כי מדובר בניסיון ציני לנצל את מצבו הרפואי של מר כהן לשם השגת יתרון דיוני בלתי הוגן ובכדי למנוע מהמשיבה את זכויותיה המהותיות והדיוניות".
9. באשר לעתירה לאפשר את חקירתו של מר כהן בהיוועדות חזותית "בצל המלחמה בימים אלה", טענה כי משהמלחמה הסתיימה עוד קודם להגשת הבקשה וכן כי הכלל הוא שהעדויות תישמענה בצורה פרונטלית ולא בהיוועדות חזותית.
10. כבר ביום 10.7.25 ומבלי שנתנה כל הוראה על כך הגישו המבקשים תגובה משלימה. בסעיף 5 לתגובה נטען :

5. לעניין טענת "המחלה שנתגלתה לאחרונה" – מדובר בפרשנות שגויה או מטעה של הנתבעת. לא נטען כי המחלה עצמה חדשה – אלא כי החמרה חריפה התגלתה בימים הסמוכים להגשת הבקשה, וכך נכתב במפורש בסעיף 6 לתצהירו של מר כהן. המחלה קיימת מזה זמן, וכך גם מצוין במסמכים הרפואיים. מדובר לכל היותר בטעות ניסוח טכנית, ללא כל כוונה להציג מצג שווא. צורף מכתב רפואי עדכני ביותר, ואם תידרש ע"י כבוד בית המשפט חוות דעת רפואית נוספת – היא תוגש מיד, מבלי לעכב את שמיעת העדות. מבוקש להבהיר כי מדובר בתובע מרכזי, שהיה מעורב ישירות בניהול קבוצת הרכישה, בחתימה על מסמכים, בניהול מגעים ובקבלת ההחלטות. היעדר עדותו אינו רק חיסרון טכני – אלא פגיעה ישירה בזכות להליך הוגן ואי-שמיעת עדותו עלולה להוביל לעיוות דין ממשי.

11. ביום 13.7.25 הגישה המשיבה "בקשה למחיקת התגובה המשלימה לתגובת הנתבעת שהוגשה מטעם התובעים ביום 10.7.25" והוצאתה מתיק בית המשפט, וזאת משלא נתמכה בתצהיר, מבלי שבית המשפט הורה על כך ובניגוד מוחלט לדין ולהלכה הפסוקה. עוד הוסיפה וטענה בסעיף 8 לבקשתה :

8. למעלה מן הצורך יצויין, כי התגובה המשלימה מחזקת את האמור בתגובת הנתבעת, לרבות כי מחלתו של התובע מס' 1 קיימת מזה זמן רב, דבר שהתובעים לא מצאו לנכון לגלות במסגרת בקשת התובעים והתצהיר שצורף לה, אך התובעים בחרו להשתנות במשך למעלה משנתיים עד שהגישו את תביעתם המופרכת, מבלי שניתן כל הסבר לשיהוי משמעותי זה וכעת מנסים התובעים לגלגל את מחדליהם לפתחה של הנתבעת, תוך פגיעה קשה בזכויותיה הדיוניות של הנתבעת.

12. בטרם אכריע בבקשה יש לעמוד על המתווה הנורמטיבי לעניין שמיעת עדות מוקדמת והיוועדות חזותית.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 79084-09-24 כהן ואח' נ' ח.י.מ. ביתן בע"מ

שמיעת עדות מוקדמת והיוועדות חזותית - המתווה הנורמטיבי

13. שמיעת עדות בהיוועדות חזותית וגביית עדות מוקדמת, מוסדרות בתקנות 72 ו-73 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018, וזו לשון תקנות 72 ו-73 לתקנות סדר הדין האזרחי:

תקנה 72 (א) שכותרתה "עדות בהיוועדות חזותית":

"בית המשפט רשאי להתיר שמיעת עדות בדרך של היוועדות חזותית בתוך שטחה של מדינת ישראל או מחוצה לה לפי הוראות שייתן, אם השתכנע כי התקיימו התנאים האלה:

(1) הגעתו של העד לבית המשפט שבו נדונה התובענה שבעניינה הוא נדרש להעיד תקשה

עליו מאוד, והוא נתן את הסכמתו למתן עדות בדרך זו;

(2) עדותו של העד חיונית לשאלות השנויות במחלוקת;

(3) אין מניעה מבחינת מדינת החוץ לשמיעת עדות בדרך זו בתחומה".

יודגש כי שמיעת עדות בהיוועדות חזותית, לא הייתה מוסדרת בתקנות הישנות - תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984.

תקנה 73 (א) שכותרתה "עדות מוקדמת":

"בית המשפט רשאי בכל עת להורות על גביית עדות מוקדמת ועל אופן גבייתה, כל עוד קיים חשש סביר שלא יהיה ניתן לשמוע את העד במועד הרגיל או אם בעלי הדין, המיוצגים כולם בידי עורכי דין, הסכימו לכך".

תקנה זו החליפה את תקנה 171 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984, אשר התייחסה אף היא ל"זכות לחקור עד מיד" ואשר קבעה: "עד העומד לצאת מישראל, או שניתן להנחת דעתו של בית המשפט או של הרשם טעם מספיק אחר לגבות עדותו מיד, רשאי בית המשפט או הרשם לבקשת אחד מבעלי הדין או לבקשת העד, בכל עת לאחר הגשת התובענה, לגבות את העדות או להורות שתיגבה בידי פקיד בית המשפט או אדם אחר שימונה לכך".

14. על פי הגיונם של דברים יש תחילה להכריע תחילה בשאלה האם יש להתיר למבקשים לשמוע את עדות התובע 1 / מר כהן בעדות מוקדמת ורק לאחר וככל שיימצא כי התשובה לכך חיובית יש להכריע בשאלה כיצד זו תשמע: בהיוועדות חזותית או עדות פרונטלית באולם בית המשפט?

15. בהתאם לע"א 2931/03, **בנק לאומי לישראל נ' נורד** (26.5.03), מסור לביהמ"ש שיקול דעת רחב בכל הנוגע לשאלה האם להתיר גביית עדות מוקדמת אם לאו. אמנם, בפס"ד **נורד** הנ"ל לא

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 79084-09-24 כהן ואח' נ' ח.י.מ. ביתן בע"מ

פורטו השיקולים אותם יש לשקול בעת דיון בבקשה לגביית עדות מוקדמת, אולם סקירת הפסיקה שנתנה במרוצת השנים מעלה כי השיקולים הרלבנטיים נוגעים בעיקרם לגילו של העד או בעל הדין אותו מבוקש להעיד בעדות מוקדמת, מצבו הרפואי ושאלת מרכזיותה של העדות בכל הנוגע להכרעה הנדרשת, תוך שמנגד על ביהמ"ש לשקול את השלב בו הוגשה הבקשה ומידת ביסוסה, ואף ליתן דעתו למידת הפגיעה בצד שכנגד, אשר עומדת לו הזכות לחקור חקירה נגדית בניסיון להדוף את עדותו של העד (ראו והשוו: תא (י-ם) 7123/05 פלוני נ' הרשות הפלסטינית (29.9.08), תא (ת"א) 37603-05-11 כהנים נ' חכימיאן קמאל (22.6.14), תא (ת"א) 42858-10-14 נחמיאס נ' קופ"ח כללית ואח' (7.4.15), ת"א (מרכז) 9289-02-09 אסף יצחק גולני נ' ד"ר משה כהן (19.4.09); ה"פ (חי) 31439-02-19 ורדי נ' בן לולו (9.2.2020); תמ"ש (נצי) 10357-11-19 ש.ט. נ' האגודה השיתופית של מושב *** (13.12.2020)).

16. לאחר עיון בטענות הצדדים מצאתי כי יש להיעתר לבקשה לגביית עדות מוקדמת ואבהיר. כעולה מהבקשה ומהמסמכים הרפואיים מר כהן הינו יליד 20.4.1948 - בן 77 שנים. אין גם חולק כי הוא חולה אונקולוגי - סרטן בבלב. מר כהן אובחן אמנם כבר בחודש יולי 2022, אך האמור אינו מעלה ואינו מוריד וניסיון המשיבה לטעון כי המבקשים ניסו לזרות חול בעיני בית המשפט, אין בה ממש. בבקשה אמנם לא צויין מתי מר כהן אובחן אך בסעיף 6 לבקשה ולתצהיר הודגשה ההחמרה במצבו הרפואי עובר להגשת הבקשה וזאת פרט לעובדה כי האמור עולה באופן ברור מהמסמכים שצורפו לבקשה.

כך גם אין בידי לקבל טענת המשיבה כי על התובעים היה להגיש את תביעתם עוד בשנת 2022 משהחזקה בדירות נמסרה להם ביום 2.2.22. התביעה כאמור הוגשה ביום 30.9.24 אשר הינו פרק זמן סביר ממועד קבלת החזקה ובכל מקרה אין בטענה זו או בטענות בדבר הארכה להגשת כתב הגנה לתביעה שכנגד שהגישו המבקשים כדי להביא לדחיית הבקשה נוכח גילו ומצבו הרפואי של מר כהן.

כך גם הטענה כי אין בבקשה הסבר לחיוניות עדותו של מר כהן, וכי בנוסף לו ישנם 8 תובעים נוספים היכולים להעיד על העובדות, דינה להידחות. בסעיף 3 לבקשה נטען "מר כהן הינו דמות דומיננטית בגיבוש חברי הקבוצה, בהתקשרות עם הנתבעת, במינוי מומחים ויועצים לפרויקט". כך גם בסעיף 9 לבקשה נטען "העדות בעל - פה של מר כהן היא עדות מפתח, שכן בידיו הידע הנרחב על עובדות התיק". עוד ראו לעניין זה האמור בסעיף 4 לתצהירו "אני שימשתי כחבר פעיל ודומיננטי בנציגות הקבוצה, הן בפועל והן מבחינת האחריות שנשאתי על כתפיי, ולכן עדותי היא עדות מפתח בתיק דנ".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 79084-09-24 כהן ואח' נ' ח.י.מ. ביתן בע"מ

לעניין זה אוסיף כי העובדה כי ישנם 8 תובעים נוספים ובהעדר כל הבחנה בכתב התביעה בין עניינו של מר כהן לבין ענינם של שאר התובעים מטה את הכף דווקא לטובת קבלת הבקשה, שכן התובענה לא תוכרע על פי עדות יחידה זו של מר כהן ולנתבעת תהא הזכות להעיד את כל התובעים הנוספים. ופסק הדין יינתן לאחר בחינה כוללת של כל העדויות והראיות שיובאו בפניי בית המשפט. בנסיבות אלה לא מצאתי כי יש בהתרת גביית עדות מוקדמת ממר כהן כדי לפגוע באופן מהותי בזכות דיונית של המשיבה, כשלעניין זה יודגש כי על פניו נראה כי המדובר בתביעה פשוטה כשהתשתית העובדתית מצומצמת ולא מורכבת במיוחד. כך גם ובמסגרת ההחלטה וכפי האמור בהמשך, המועד שייקבע להגשת תצהירו של מר כהן יהא לאחר מועד הגשת כתב ההגנה לתביעה שכנגד. למען הסר ספק אין באמור כדי להביע עמדה באשר לטענות מי מהצדדים והאמור הינו לצורך הכרעה בבקשה שבפניי.

זאת ועוד - ככל שלאחר השלמת כל ההליכים המקדמיים והגשת תצהירי עדות ראשית, יאפשר מצבו של מר כהן, כזה שמאפשר המשך חקירתו ובית משפט ישוכנע כי יש לכך מקום והדבר נחוץ, הרי שניתן יהיה לזמנו פעם נוספת לשם השלמת חקירתו ("ענין נורד").

17. לאור כל האמור לעיל, הנני נעתר לבקשת המבקשים לשמיעת עדותו של מר כהן בעדות מוקדמת. הוראות באשר למועד הגשת התצהיר ומועד שמיעת עדותו יינתנו בהמשך ההחלטה. משכך, יש לעבור ולהכריע בשאלה כיצד תשמע עדותו: בהיוועדות חזותית או עדות פרונטלית באולם בית המשפט?

18. בעבר, היה נהוג כלל לפיו העדת עד מחוץ לתחום השיפוט **תתאפשר במקרים חריגים בלבד**, ו"דרך המלך" היא שמיעת העדים באולם בית המשפט בפני המותב המנהל את הדיון, על מנת שיוכל להתרשם באופן ישיר ובלתי אמצעי מהעדות. בפסיקה נקבע והודגש, כי כלל זה יפה ביתר-שאת כאשר מדובר בעדות בעל דין. ראה ע"א 84/51 קלינגהופר נ' בלוס, פ"ד (ו) 198; רע"א 2772/12 פלוני נ' פלוני [פורסם בנבו] 8.5.2012.

לכלל זה נקבעו חריגים, ובהם: "האם הבקשה הוגשה בתום לב; האם יש בידי העדים למסור עדות רלוואנטית לשאלות העומדות במחלוקת; וכן האם קיימת סיבה טובה המונעת את בואם של העדים לארץ ואת הופעתם לחקירה בבית המשפט בישראל ... טעמים הנוגעים למצבם הבריאותי של העדים עשויים להיחשב כ'סיבה טובה' לצורך זה" (עניין קלינגהופר לעיל; רע"א 4945/21 פלוני נ' פקיד שומה בעכו [פורסם בנבו], 18.7.2021).

בשנים האחרונות, מגמת הפסיקה היא להרחיב את האפשרות לקיים דיונים בהיוועדות חזותית, הן בשל השינויים והקדמה הטכנולוגית והן בשל החיסכון בהוצאות בוודאי ביחס לעדים ולבעלי דין

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 79084-09-24 כהן ואח' נ' ח.י.מ. ביתן בע"מ

המגוררים בחו"ל, וזאת בפרט על הרקע של מגפה עולמית שהייתה (קורונה) והמצב הביטחוני והמלחמות וכמו גם החתירה והמגמה בתקנות החדשות לייעל את דרך ניהול ההליכים לקצר ולמנוע את התמשכות ניהולם שלא לצורך.

19. לעניין החשש, כי היוועדות חזותית תקשה על בית המשפט לקבוע ממצאי מהימנות, נקבע בפסיקה, כי "האמצעים הטכנולוגיים לגביית עדות מחוץ לכותלי בית המשפט העומדים לרשותנו כיום מאפשרים לבית המשפט להתרשם מן העד באופן ישיר ואף לפקח על חקירתו ולכוונה בזמן אמת. בית המשפט יכול לקבל תמונה ברורה, תרתי משמע, באשר למהימנותו של העד ועל כן קטן החשש מפני היעדרה של התרשמות ישירה מן המעיד ומן העדות". רע"א 3810/06 י. דורי את צ'קובסקי בניה והשקעות בע"מ נ' גולדשטיין, פ"ד סב(3) 175.

20. ראו לעניין זה בע"מ 1416/22 פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו] (28.2.2022) פסקה 10 להחלטת כב' השופט שאול שוחט :

"מגמת הדין היא להרחיב את האפשרות לקיים דיונים בהיוועדות חזותית, במקרים המתאימים, הן בשל השינויים הטכנולוגיים שמאפשרים תקשורת טובה ותמונה ברורה של מי שאינו נוכח באולם בית המשפט הן בשל החיסכון בהוצאות, בוודאי לעדים ולבעלי דין שנמצאים בחו"ל. מגמה זו באה לידי ביטוי בתקנות 61(ג) ו-72 לתקנות סדר הדין האזרחי שעיגנו את אפשרות ההיוועדות החזותית בדין. בית המשפט המחוזי התיר למשיב להיחקר באמצעות היוועדות חזותית לאחר שבחן את שלושת התנאים שנדרשים לפי תקנה 72 לתקנות סדר הדין האזרחי, ומצא כי אלו מתקיימים בענייננו. יישום זה נעשה אף בעבר, בפסיקות בתי המשפט המחוזיים, גם ביחס לבעלי דין שהם עדים (ראו לדוגמא רע"א (מרכז) 21004-10-21 לורנס בלקין נ' יעקב בן מאיר, [פורסם בנבו], 19.10.2021; ת"א (מרכז) 36715-10-18 VTB Bank PJSC נ' מיכאל אלכסנדרוביץ', [פורסם בנבו], 14.2.2021. והשוו לרע"א 4945/21 פלוני נ' פקיד שומה עכו [פורסם בנבו] (2021), בפסקה 14 להחלטה)..."

עוד אפנה לעניין זה להחלטת כב' השופט גרשון גונטובניק רונה ביום 16.2.24 בת"א (תל אביב-יפו) 18909-12-15 אירווינג ה. פיקארד נ' האוניברסיטה העברית בירושלים, [פורסם בנבו, 16.2.24] עמד זה בהרחבה על השיקולים השונים שיש לקחת בחשבון כשעל הפרק בקשה להיוועדות חזותית, תוך סקירה מקיפה של הפסיקה בעניין.

21. אין חולק כי עדיפה העדות תוך התייצבות העד בבית המשפט ובפרט בעניינינו שעה שאין המדובר בעד הנדרש להגיע מחו"ל ושמוקם מגוריו הקבוע הוא בישראל. הבקשה לשמיעת עדותו של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 79084-09-24 כהן ואח' נ' ח.י.מ. ביתן בע"מ

1 מר כהן בהיוועדות חזותית כעולה מסעיף 11 לבקשה הוגשה בצל המלחמה וזה היה הנימוק לה.
2 משהמלחמה הסתיימה בסמוך ממש להגשת הבקשה, הרי שהיא אינה יכולה עוד לשמש נימוק
3 לשמיעת העדות בהיוועדות חזותית, ומשכך הבקשה לשמיעת עדות מר כהן בהיוועדות חזותית
4 נדחתה.
5

סוף דבר

- 6
7
8 22. לאור כל האמור לעיל הנני מורה כדלקמן:
9
10 22.1 משהתקבלה הבקשה לגביית עדות מוקדמת הנני מורה כי תצהיר עדותו הראשית של מר
11 כהן יוגש עד ליום 20.8.25 והוא יכלול אף התייחסות לתביעה שכנגד.
12 22.2 קובע מועד ליום 8.9.25 משעה 12:00 עד 14:00.
13 22.3 הבקשה לשמיעת העדות בהיוועדות חזותית נדחתה. ככל שמצבו הרפואי של מר כהן יחייב
14 שמיעת עדותו בהיוועדות חזותית, יגיש בקשה מתאימה בצרוף אישור רפואי בתמיכה לה
15 ואדרש לבקשה.
16 22.4 לא מצאתי להידרש ו/או להכריע בבקשת המשיבים מיום 13.7.25 "**בקשה למחיקת**
17 **התגובה המשלימה לתגובת הנתבעת שהוגשה מטעם התובעים ביום 10.7.25**" והוצאתה
18 מתיק בית המשפט, משלא נדרשתי כלל לאמור בה לצורך הכרעה בבקשה.
19 22.5 המזכירות תמציא החלטתי זו לצדדים.
20

21 ניתנה היום, כ"ח תמוז תשפ"ה, 24 יולי 2025, בהעדר הצדדים.

23
24 יחזקאל אליהו, שופט
25